

Määräys jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta ja uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Lupa- ja valvontalautakunta 12.12.2023 § 130
923/11.04.00/2023

Valmistelija: ympäristötarkastaja Arja Sillankorva, puh. 040 706 8184

Taustaa

Kiinteistö [REDACTED] sijaitsee Vuonteen 1-luokan pohjavesialueella. Näin ollen kiinteistö sijaitsee ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 a §:n tarkoittamalla alueella, jolla jätevesien käsittelyn on tullut täyttää jätevesien käsittelyn perustason puhdistusvaatimus viimeistään 31.10.2019. Perustason puhdistusvaatimuksen lisäksi on täytettävä perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus 156 c §:n perusteella sekä jätevesien käsittelyjärjestelmää uusittaessa kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä tulevat vaatimukset.

Kiinteistön omistaa [REDACTED] -nimisen toiminimen haltijana. Kiinteistöllä on suoritettu tarkastus 29.9.2022 osana Vuonteen pohjavesialueen kiinteistöjen vanhojen jätevesien käsittelyjärjestelmien vaatimusten mukaisuuden selvittämistä. Rakennuksessa on neljä asuntoa, joista ainakin kolmessa asuttiin tarkastusaikana. Lisäksi rakennuksessa on kauppa ja ravintola. Kiinteistön käyttö poikkeaa tavanomaisesta asuinkiinteistöstä runsaan käyttäjämäärän ja useiden erilaisten toimintojen takia. Kiinteistön jätevesijärjestelmässä ei ole huomioitu tavanomaisesta poikkeavaa käyttöä.

Tarkastuksen mukaan kiinteistöllä on kaksi betonista jätevesisäiliötä. Ensimmäiseen menevät kaupan ja ravintolan jätevedet ja siitä ne johdetaan jälkimmäiseen. Muut menevät suoraan jälkimmäiseen. Ensimmäiseen säiliöön ei näkynyt tarkastuksella kunnolla sisään, koska aukko oli niin pieni. Toinen oli betonirenkaista tehty, ja siinä näkyi neljä putkea. Kaksi putkista oli suunnilleen vesipinnan tasalla, toisesta tiputteli nestettä. Kaksi putkea oli selvästi nestepintaa ylempänä. Nestepinta säiliöissä oli alhaalla. Säiliöissä oli paksua lietettä ja lietteen päällä näytti olevan pahvia tms. Säiliöt oli kiinteistön omistajan mukaan tyhjennetty tarkastusaikaa edeltävän kerran heinäkuussa ja tyhjennys tehty noin kolme kertaa vuodessa. Kaikista huoneistoista tulee sekä vesikäymälän jätevesiä, että pesuvesiä. Vanha talousvesikaivo on erittäin lähellä jätevesien käsittelyjärjestelmää. Tapahtumien aikaan on käytössä bajamajoja. Rakennuksen seinustalla on jatkuvasti kaksi bajamajaa, joita asiakkaat voivat tarvittaessa käyttää. Pihamaalla oli tarkastuksen aikaan myös käsienpesupiste, jonne tuodaan letkulla vesi saunasta ja johdetaan jätevesi ibc-konttiin. Kontti on tyhjennetty maastoon kiinteistöllä.

Kiinteistön vedenhankinta on vesijohtoverkostosta. Laukaan ympäristönsuojelussa on vanha jätevesiselvitys vuodelta 2006. Sen mukaan kiinteistöllä on 2-osastoinen saostussäiliö tai imeytyskaivo, ja jätevedet imeytetään maahan. Järjestelmän iästä ei ole varmaa tietoa.

Kiinteistön jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulain (527/2014) 154 b §:ssä ja 156 c §:ssä säädettyjä vaatimuksia, eikä kunnan ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksia. Lisäksi jätevesien käsittelyjärjestelmä on jopa vanhaksi järjestelmäksi tavanomaista heikkotehoisempi, koska osa jätevesistä kulkee vain yhden saostusosan/imeytyskaivon kautta. Nykyisellään

jätevesien käsittelystä aiheutuu ympäristönsuojelulain tarkoittamaa pilaantumisen vaaraa yleisesti ympäristölle sekä erityisesti pohjavedelle.

Kiinteistön omistajaa on 29.9.2022 ja 16.3.2023 päivätyillä kirjeillä kehoitettu uusimaan kiinteistön jätevesijärjestelmä ympäristönsuojelulain 154 §:ssä ja 156 c §:ssä säädetyn sekä ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi. Kehotuksia ei ole noudatettu. Koska toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää lupaa, kehotusten noudattamista on valvottu pyytämällä rakennusvalvonnasta tietoa, onko lupahakemusta laitettu vireille. Rakennusvalvonnasta 4.12.2023 saadun viimeisimmän tiedon mukaan lupahakemusta ei ollut jätetty.

Alueelle on perustettu vesihuolto-osuuskunta viemäriverkoston ja yhteispuhdistamon rakentamiseksi ja jätevesien käsittelemiseksi yhteiskäsittelyssä. Liittyminen on nykyisellään vapaaehtoista, koska vesihuolto-osuuskunnalla ei ole vahvistettua toiminta-aluetta. Nykyisellä jätevesien käsittelyjärjestelmällä ei kuitenkaan voida pohjaveden pilaantumisvaaran takia jatkaa edes viemärin mahdolliseen tuloon saakka. Viemärin aikataulu ei ole vielä tiedossa.

Kuuleminen

Kiinteistön omistajaa ja toiminnanharjoittajaa on kuultu 21.9.2023 päivätyillä kirjeellä määräyksen antamisesta jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi. Kuulemiskirjeessä on tuotu esille, että selityksen antamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä ja että uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n mukaan määräyksen päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta tehdään merkintä kiinnitysrekisteriin.

Kiinteistöllä toimintaa harjoittava yritys on ollut kuulemisaikana puhelimitse ympäristötarkastajaan yhteydessä, mutta yhtään kirjallista selitystä ei ole tullut kuulemisaikana.

Esityslistan ohessa:

- Muistio tarkastukselta 29.9.2022

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus

Koska kiinteistönomistaja ei ole noudattanut kehotuksia eikä kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä ole ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojelumääräysten vaatimalla tasolla, määrää Lupa- ja valvontalautakunta ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla seuraavan velvoitteen:

Päävelvoite

Kiinteistön [REDACTED] omistajalle [REDACTED] -nimisen toiminimen haltijana annetaan määräys ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla uusia kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä ja 156 c §:ssä säädetyn sekä ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi viimeistään 28.6.2024.

Perusteet:

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6, 7, 17, 154 – 156a, 156c, 157a, 175 §:t
Ympäristönsuojelulain muutossäädös 13.1.2017/19

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla 157/2017

Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelumääräykset, voimaan

20.6.2022

Uhkasakon asettaminen päävelvoitteen tehosteeksi

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 3000 euroa. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa.

Perusteet uhkasakolle:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

Kiinteistönomistajaa ja toiminnanharjoittajaa on kuultu määräyksen antamisesta jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi sekä varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Määräyksessä asetetussa määräajassa on huomioitu, että jätevesien käsittelyjärjestelmän uusiminen edellyttää rakennusvalvonnan lupakäsittelyä.

Kiinteistön omistajalla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Mikäli päävelvoitetta ei ole määräaikaan mennessä noudatettu, voi lupa- ja valvontalautakunta tuomita uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti uhkasakon maksettavaksi. Mikäli päävelvoite on määräaikaan mennessä toteutettu, raukeaa uhkasakkomenettely.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle omaistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakottilanteesta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuina maininnoin tai muuten todisteellisesti. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu. Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksi

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen Ely-keskus
Toiminnanharjoittaja

Päätös

Keskustelun kuluessa varapuheenjohtaja Lari Hassel esitti, että päävelvoitteen noudattamisen määräajaksi muutetaan 28.12.2024.

Lautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti edellä mainitulla muutoksella.